

Praqa görüşləri Azərbaycanın növbəti diplomatik qələbəsidir

44 günlük Vətən müharibəsinin sonunda, yəni 8 noyabr 2020-ci ildə Ermənistan kapitulyasiya aktını imzalamağa məcbur olandan sonra da Azərbaycan regionda sülhün, təhlükəsizliyin təmini, ədalətin bərpa olunması üçün əməli addımlar atır. Beynəlxalq hüquq və normalara riayət edir.

Dünyanın tərəqqipərvər insanlarına, beynəlxalq təşkilatlara, aidiyyəti qurumlara çağırış edərək, Ermənistan rəhbərliyinin, onun arxasında duran qüvvələrin sülhə dəstək olmasını tələb edir. Azərbaycanın dövlət başçısının təşəbbüslərinin reallaşacağı belə tədbirlərdən biri də bu günlərdə Çexiya Respublikasının paytaxtı Praqa şəhərində uğurla başa çatmış Avropa Siyasi Birliyinin Zirvə Toplantısıdır. Toplantı çərçivəsində Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri də müzakirə olunub.

Toplantıda Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti, Fransa Prezidenti və Ermənistanın baş naziri ilə görüşü xüsusi əhəmiyyət daşıdı. Bu görüş mühüm sənədlərin imzalanması ilə tarixə düşdü. Görüşü Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə bir sıra istiqamətlərdə fəal əməkdaşlığının yeni mərhələyə qədəm qoyması baxımından da yüksək dəyərləndirmək olar.

Cənubi Qafqazda tezliklə sülhün bərqərar olmasını istəyən Azərbaycan Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını təmin edəcək 5 prinsip təqdim edib. Lakin Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində ölkəmiz tərəfindən atılan addımlara, Ermənistanla sülh müqaviləsi imzalamağımıza hazır olmağımıza dair ən yüksək səviyyədə edilən bəyanatlara baxmayaraq, ötən müddət ərzində Ermənistan tərəfindən buna cavab verilməyib. Bunun qarşılığında Ermənistan silahlı birləşmələri diversiya əməlləri, terror və münafiqə törətməklə sülh sazişini əngəlləməyə çalışıblar. Əhəmiyyətlidir ki, böyük münafiqələrə səbəb ola bilən Azərbaycanla Ermənistan arasında gərginliyin aradan qaldırılmasında, postmünafiqə dövrü reallıqlarının qəbul edilməsində, bütövlükdə Cənubi Qafqazda sülh və təhlükəsizliyin təmin olunmasında maraqlı olan Avropa İttifaqı vasitəçilik missiyasını öz üzərinə götürərək haqq işinə dəstək nümayiş etdirdi - Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını təmin edəcək 5 prinsipin qəbul edilməsinə dəstək göstərdi.

Görünən odur ki, bu gün Azərbaycanın enerji resurslarına Avropada tələbat böyükdür. Avropa İttifaqı ölkələri həm də bizim üçün əsas ticarət tərəfdaşlarıdır. Artıq ölkəmizin geosiyasi məkanda artan rolu iqtisadi müstəvidə sərmayə qoyuluşu sahəsində də özünü göstərir. Həmçinin nəqliyyat sahəsində əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar yaradılıb. Azərbaycanın coğrafi vəziyyəti və müasir nəqliyyat infrastrukturunu Avropa üçün çox önəmlidir. Burada həm "Şərqi-Qərbi", həm də "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizləri nəzərdə tutulur.

Təbii ki, "Şərqi-Qərbi", həm də "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizlərinin istismara verilməsi Avropa İttifaqı ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində əsas amillərdən hesab edilir. Bu gün dünya siyasətçilərinin ən aktual məsələlərindən biri enerji təhlükəsizliyidir. Təsadüfi deyil ki, çağdaş dünyamızda baş verən müharibələr, ekoloji və humanitar fəlakətlər, enerji daşıyıcılarının nəqli sahəsində problemlərin və mübahisələrin yaşanması ayrı-ayrı dövlətlərdən enerji təhlükəsizliyi üçün daha ciddi düşünməyi, xüsusən də alternativ nəqli sistemlərinin yaradılması istiqamətində əməli hərəkətə keçməyi tələb edir. Məmnunluq doğuran odur ki, enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı global proseslərin hazırkı gedişatı isə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulan, bu gün Prezident İlham Əliyevin yeni keyfiyyət səviyyəsinə yüksəltdiyi Azərbaycanın enerji siyasətinin nə qədər düşünülmüş və uzaqgörən olduğunu göstərir. İndiyə qədər həyata keçirilən enerji layihələri belə deməyə əsas verir ki, Azərbaycan özünün enerji siyasəti ilə bağlı nəyi planlaşdırırsa, hər birinin həyata keçməsinə qətiyyətlə nail olub.

Xatırladaq ki, son aylar Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında həm təmasların sayı, həm də qarşılıqlı etimad artıb. Ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığının önəmli istiqamətlərindən biri siyasi dialoqdur. Artıq yeni sazişin hazırlanması üzərində iş aparılır və onun müddələrinin böyük əksəriyyəti razılaşdırılıb. Ekspertlərin fikrincə, oktyabrın 6-da görüşün sonunda qəbul olunan bəyanat isə rəsmi Bakının növbəti diplomatik qələbəsidir. Çünki Praqa görüşündə Azərbaycan istəyinə nail oldu. Ermənistan ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıdı. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan 30 il gərgin əmək sərf etdiyi bəyanatın təsdiqinə nail oldu. Bəyanatda BMT Nizamnaməsi əsas götürülüb. Burada ən önəmli məsələlərdən biri də odur ki, Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanınıb və təsdiqlənib. Praqa görüşündə sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası ilə bağlı komissiyanın işinin tezliklə başlanması razılaşdırılıb. Bu da Azərbaycanın maraqlarına cavab verir. Çünki uzun müddətdir ki, Azərbaycan tərəfi sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası ilə bağlı müzakirələr aparırdı. Nəhayət ki, bu məqsədə də nail olunub. Beş saatdan artıq çəkən, iki hissədən ibarət olan görüşdə müzakirələr zamanı ermənipərəst qüvvələr tərəfindən müəyyən gərginliklər yaradılsa da, Prezident İlham Əliyevin prinsipliliyi və qətiyyəti sayəsində Azərbaycana qarşı təzyiqli cəhdinin qarşısı alındı.

Sonda ölkəmizin maraqlarına uyğun bəyanat qəbul olundu.

Azərbaycan Prezidentinin mövqeyini yüksək dəyərləndirən ABŞ dövlət katibi Antoni Blinken dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə oktyabrın 10-da telefon açaraq bildirib ki, son dövrlərdə keçirilmiş görüşləri davamlı sülh müqaviləsinə doğru müsbət addımlar kimi səciyyələndirmək lazımdır. O, bu xüsusda Cenevrədə xarici işlər nazirləri və Praqada liderlər səviyyəsində keçirilmiş görüşlərin əhəmiyyətini vurğulayıb. Dövlət katibi həmçinin ABŞ Prezidentinin Milli Təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Ceyk Sallivanın təşəbbüsü ilə Ağ evdə Azərbaycan və Ermənistan nümayəndələri arasında keçirilmiş görüşün əhəmiyyətini qeyd edib. Azərbaycan tərəfindən 17 erməni əsirini geri qaytarılmasını müsbət addım kimi dəyərləndirən A.Blinken ABŞ-in sərhədlərin delimitasiyası, nəqliyyat xətlərinin açılması və itkin düşmüş şəxslərin tələyinin müəyyən edilməsi, həmçinin digər humanitar məsələlərin həllində dəstək göstərməyə hazır olduğunu bildirib.

İctimaiddə məmnunluq doğuran odur ki, dünyanın böyük dövlətlərinin başçıları, siyasətçilər və analitiklər Azərbaycan Prezidentinin daxili və xarici siyasətini bəyənir və yüksək dəyərləndirirlər.

Yeri gəlmişkən, bəyanatda Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı məsələnin olmamasına gəldikdə onu deyərlik ki, bu məsələ 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderləri tərəfindən imzalanmış üçtərəfli Bəyanatla tənzimlənir. Bunun da reallaşması üçün müvafiq addımlar atılır.

Praqa görüşünün nəticələri onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan öz məqsədlərinə doğru inamla irəliləyir. Azərbaycanın irəli sürdüyü 5 prinsip əsasında sülh müqaviləsi artıq demək olar ki, hazırlanır. Avropa, Rusiya, ABŞ da bunu dəstəkləyir. Prezident İlham Əliyev irəli sürdüyü prinsiplərin yerinə yetirilməsi üçün qətiyyətli mövqe nümayiş etdirir və nəticələr uğurlu olur. Münasibətlər bu qayda davam etsə, ilin sonuna kimi sülh müqaviləsinin imzalanması ehtimal edilir.

Azərbaycanın Praqada keçirilən Avropa Siyasi Birliyinin Zirvə Toplantısında növbəti diplomatik qələbəsi ölkəmizin dünyada getdikcə artan nüfuzundan xəbər verir. Azərbaycan Qərblə Şərqi arasında körpü rolunu oynayır və bu, istər iqtisadi, nəqliyyat-kommunikasiya, enerji təhlükəsizliyi, istərsə də siyasi dialoqun inkişaf etdirilməsi baxımından böyük önəm daşıyır. Avropa Siyasi Birliyinin Zirvə Toplantısından göründüyü kimi, Avropa İttifaqı Prezident İlham Əliyevin irəli sürdüyü bütün təşəbbüsləri dəstəkləyir. Bu isə Ermənistanın sülh prosesinə mane olan cəhdlərinin tamamilə iflası deməkdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"